

ДО
Г-Н ИВАЙЛО ЗАРТОВ
пощ.кутия 111
Катя Донкова
гр. София 1404

Относно: Жалба №9588/2016г. до омбудсмана на Република България

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ЗАРТОВ,

Бе направена проверка по протокол №06 от 16 и 17.11.2016г. на Комисията по чл.73 от ЗИНЗС в затвора в гр. София.

Предложени са 25 лишени от свобода за условно предсрочно освобождаване, а на 11 е отказано предложение. Мотивите за отказа за Вас са:

"След обсъждане на изготвеното предложение и проведено гласуване, не бе постигнато единодушие сред членовете на Комисията.

С оглед становището на членовете на КИН, след обстоен анализ на съдържащите се в досието на лишения от свобода материали, Комисията счете, че макар и да са изпълнени формално предпоставките на чл.70 от НК, е необходимо лицето да затвърди показаното до момента позитивно поведение. Мнозинството от членовете на КИН смятат, че следва да бъде изпълнена в цялост разпоредбата на чл.36 от НК, а именно да се поправи и превъзпита осъдения към спазване на законите и добрите нрави, тъй като същият към момента не признава вина за извършеното деяние. Към настоящият момент е налице все още висок висок остатък от неизтърпяната част от наказанието. Комисията счете за необходимо да се съобрази и с факта, че по отношение на същия съдът е постановил два пъти отказ за условно-предсрочно освобождаване, с оглед на което се съобразява и с мотивите на съда в тази насока, подкрепени в заседанието на КИН и от прокурора, осъществяващ надзор за законност в затвора в гр. София. Необходимо е, не на последно място, да бъде извършено по-задълбочено изследване при проследяване на психологическия статус на лицето. КИН счете, че към момента не са изпълнени в цялост целите на наложеното наказание и е необходимо да бъде продължена корекционната дейност с осъденото лице в тази насока. Предвид горните мотиви КИН не прие направеното предложение".

Видно от приложените към жалбата протоколни определения на СГС от 31.03.2016г. и 28.07.2016г., съдът е обсъждал и мотивирал решението си с несъотнесими към случая факти и обстоятелства, като: „Остатъкът от изтърпяване на наказанието е изключително висок, а самото естество на престъпната проява налага все още пребиваване на осъденото лице в пенитенциарно заведение“. „Съдът приема, че извършеното деяние е с изключителна висока степен на обществена опасност. Също така остатъкът е достатъчно висок".

В първото определение съдът не е отчетел намаляване на присъдата във връзка с положен труд и определя изтърпяване на наказанието с остатък в размер на 3г., 4м. и 11 дни, които са отчетени във второто определение с остатък 2г., 11м. и 3 дни. Нито обществената опасност, нито остатъкът са от значение в случая. Съобразно чл.70 от НК, съдът е следвал да обсъди поправяне и превъзпитание и доказателствата указващи настъпване на тези обстоятелства. Остатъкът за изтърпяване на наказанието в случая не може да се оценява като „висок“ или „достатъчно висок“. В тази връзка е Постановление №7 от 27.06.1975г., ПЛЕНУМ НА ВС - „1. Обръща внимание на съдилищата да повишат активността си при решаването на въпроса за условното предсрочно освобождаване, като изискват от ръководствата на затворите сведенията за предлаганите за условно предсрочно

освобождаване лица да съдържат изчерпателни данни относно законните предпоставки:

а) изтърпяно ли е фактически не по-малко от половината от наложеното наказание, а когато лишаването от свобода е наложено като алтернатива или в замяна на смъртно наказание не по-малко от две трети от него; не се ли касае за опасен рецидив и по отношение на лицето не е ли постановявано преди това условно предсрочно освобождаване и не е ли реабилитирано;

б) осъденият показвал ли е чрез примерно поведение и честно отношение към труда, че се е поправил.

Констатацията, че предлаганият за условно предсрочно освобождаване осъден е показал примерно поведение, следва да се основава на данни за съзнателно и активно положително отношение към режимните изисквания, вътрешен ред, дисциплината и законността, а за честното му отношение към труда полага ли редовно общественополезен труд, чувства ли труда като свое морално задължение, какво е отношението му към социалистическата собственост и др.

При разглеждане на предложенията за условно предсрочно освобождаване от изтърпяване на наказание съдът, когато това е необходимо, може да събира и други доказателства извън приложените към преписката такива".

При направената проверка относно оценката на риска Ви в сравнение с другите предложени за условно предсрочно освобождаване се оказва, че след като Вие сте отхвърлен, то преобладаващата част от предложените би следвало да отпаднат, поради налични по-високи оценки на риска.

Комисията по чл.73 от ЗИНЗС не би следвало да отчита такива решения на съда, нито да се влияе от прокурора, който присъства на заседанието и би следвало отново да Ви предложи. Очевидно се е стигнало до неправомерна намеса на съдебната власт в изпълнителната. Този случай показва, че е необходимо обучение на съдии относно оценките на риска и тяхното значение в решенията на Комисията. Комитетът през 2014г. препоръча на българските власти да изменят законодателството с оглед предвиждането на условно освобождаване (условно предсрочно освобождаване) за всички затворници с доживотни присъди, като се направи преценка дали представляват обществена опасност, въз основа на индивидуална оценка на риска.

Правителството внесе в Народното събрание изменения в Закона за изпълнение на наказанията и задържане под стража, като изрично предвиди закриване на комисията по чл.73 и преобразува правната възможност за условно предсрочно освобождаване в право, като лишеният от свобода ще бъде страна в този съдебен процес. Слабост е, че не се предвижда необходимото за създаване на обективни критерии, относно поправянето и превъзпитанието поради обстоятелството, че присъдата се изпълнява отрядно и индивидуалния план за изпълнение на присъдата е формален. Причините разбира се са свързани с лошата архитектура на местата за лишаване от свобода, липса на достатъчно административен персонал /в случая социални работници/, съществуващи проблеми и формализъм в оценките на риска и др. Тоест дефектите са системни и то за всички комисии и съдилища.

Конкретно за Вашият случай правя препоръка на Комисията по чл.73 от ЗИНЗС да се съобрази с оценката Ви на риска, а не със съществуващи определения на съда и да разгледа правния Ви статут отново в следващото си заседание.

С уважение,

МАЯ МАНОЛОВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ